

JĘZYK POLSKI

(LENKŲ KALBA)

Tematy i pytania

(Kalbėjimo temos ir klausimai)

2008 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

13 czerwca 2008 r.

WSKAZÓWKI:

- Na każdy ogłoszony i przygotowywany przez uczniów temat możliwe są cztery warianty pytań. Uczeń losuje jeden z wariantów. W wylosowanym bilecie dostaje zestaw 4 możliwych pytań do wyboru.
- Uczeń powinien wybrać jedno skonkretyzowane pytanie.
- Uczeń przygotowuje się 20 min., odpowiada na wybrane pytanie – 5 min., następnie około 5 minut trwa dialog ucznia z egzaminatorem.
- Oceniający ocenia odpowiedź ucznia, kierując się podanymi kryteriami oceny ustnych form wypowiedzi, i przyznawane uczniowi punkty wpisuje do załączonego formularza. W związku z tym te zestawy pytań, które znajdują się w sali, gdzie uczniowie się przygotowują, powinny być rozcięte wzdłuż linii przerywanych.

Wariant I. HISTORIA NARODU JAKO TEMAT W LITERATURZE I SZTUCE

1. Motyw walki narodowowyzwoleńczej w utworach literatury polskiej.
 2. Historia Polski i Litwy w malarstwie historycznym (np. Jana Matejki).
 3. Jaką rolę odgrywają legendy w kulturze i historii narodu?
 4. Czy powieść historyczna może zastąpić podręcznik historii? Poprzyj swoją odpowiedź, podając różne argumenty.
-

Wariant II. HISTORIA NARODU JAKO TEMAT W LITERATURZE I SZTUCE

1. Czego dowiadujemy się o życiu i obyczajach szlachty na podstawie literatury (np. lektury *Pana Tadeusza* A. Mickiewicza)?
 2. Dlaczego polscy pisarze i malarze tak często w swoich dziełach sięgali po tematy historyczne?
 3. *Historia nauczycielką życia*. Podaj różne przykłady, potwierdzające ten sąd.
 4. Czy ideały przeszłości są ideałami teraźniejszości? Uzasadnij swój sąd.
-

Wariant III. HISTORIA NARODU JAKO TEMAT W LITERATURZE I SZTUCE

1. Jaka powieść historyczna, Twoim zdaniem, zasługuje na wyróżnienie? Dlaczego?
 2. Tragiczne losy Polski i Polaków podczas drugiej wojny światowej, odzwierciedlone w literaturze.
 3. Czy literatura i filmy historyczne zawsze odbijają prawdę historyczną? Uzasadnij swój sąd, odwołując się do wybranych przykładów.
 4. Gdybyś mógł przenieść się w czasie i przestrzeni, to w jakich wydarzeniach historycznych wzięłbyś udział? Dlaczego?
-

Wariant IV. HISTORIA NARODU JAKO TEMAT W LITERATURZE I SZTUCE

1. Różne obrazy Polski i Polaków w literaturze.
 2. Powieści historyczne H. Sienkiewicza (lub J. I. Kraszewskiego). Ile w nich prawdy, a ile zmyślenia?
 3. Najlepsze, według Ciebie, filmy o tematyce historycznej. Przedstaw i uzasadnij swój sąd.
 4. Wędrówka po ścieżkach historii: obowiązek, przygoda czy droga do tworzenia lepszej przyszłości? Uzasadnij swój sąd.
-

Wariant I. CZŁOWIEK W ŚWIECIE PRZYRODY

1. Jaki rodzaj literacki najpełniej oddaje zachwyt nad pięknem przyrody: liryka, epika czy dramat? Uzasadnij swój sąd, przywołując konkretne przykłady literackie.
 2. Człowiek wobec żywiołów natury. Omów to zagadnienie na wybranych przykładach z książek, prasy, radia lub telewizji.
 3. Które zawody są ściśle związane z nauką o przyrodzie? Przedstaw kilka wybranych, uzasadnij swój wybór.
 4. Zwierzęta – nasi „bracia mniejsi”.
-

Wariant II. CZŁOWIEK W ŚWIECIE PRZYRODY

1. Książki i filmy o zwierzętach i ich przyjaźni z człowiekiem. Które z nich wywarły na Tobie największe wrażenie?
2. Czy współcześni ludzie umieją rozsądnie zadbać o przyrodę?
3. Przyroda jako sprzymierzeniec lub przeciwnik człowieka.
4. Drzewo – symbol życia, natchnienia i spokoju.

Wariant III. CZŁOWIEK W ŚWIECIE PRZYRODY

1. *Czymże jest człowiek w przyrodzie?* Odpowiedz na pytanie B. Pascala na podstawie dowolnie wybranych tekstów.
 2. Miasto a przyroda.
 3. Jakie lektury pomogły Ci poznać bliżej świat egzotycznej przyrody dalekich krajów?
 4. Przedstaw swój ulubiony zakątek przyrody, do którego chętnie powracasz.
-

Wariant IV. CZŁOWIEK W ŚWIECIE PRZYRODY

1. Przyroda jako źródło natchnienia twórcy. Omów to zagadnienie w oparciu o wybrane dzieła literatury i sztuki.
 2. Człowiek – niewolnik, sługa, pan czy przyjaciel przyrody?
 3. Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że *ludzie, którzy mają dobry kontakt z naturą, potrafią lepiej poznać samych siebie?* Uzasadnij swój sąd, przywołując różne przykłady.
 4. Niezwykły świat przyrody. Jego tajemnice, zagadki i ciekawostki.
-

Wariant I. BYĆ NASTOLATKIEM. CELE, ZADANIA, POSTAWY MŁODYCH

1. Czy łatwo być nastolatkiem? Z jakimi problemami spotyka się współczesna młodzież?
2. Czy bunt jest charakterystyczną postawą ludzi młodych? Przedstaw jego przejawy i konsekwencje na wybranych przykładach z literatury i życia.
3. Zainteresowania współczesnego nastolatka.
4. Wyjaśnij, jak dziś rozumiesz słowa A. Asnyka, pochodzące z jego wiersza *Do młodych*. Swoje rozważania poprzyj różnorodnymi przykładami.

*Szukajcie prawdy jasnego płomienia!
Szukajcie nowych, nieodkrytych dróg...
Za każdym krokiem w tajniki stworzenia
Coraz się dusza ludzka rozprzestrzenia (...)*

Wariant II. BYĆ NASTOLATKIEM. CELE, ZADANIA, POSTAWY MŁODYCH

1. Młodzież a świat dorosłych. Co łączy i co dzieli współcześnie te dwa pokolenia?
2. Jacy bohaterowie literaccy wywarli największy wpływ na kształtowanie Twojej osobowości?
3. Prawa i obowiązki młodych w rodzinie, szkole i społeczeństwie.
4. Wyjaśnij, jak dziś rozumiesz słowa A. Mickiewicza, pochodzące z jego *Ody do młodości*. Swoje rozważania poprzyj różnorodnymi przykładami.

*Razem, młodzi przyjaciele!...
W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele;
Jednością silni, rozumni szaleń,
Razem, młodzi przyjaciele!...*

Wariant III. BYĆ NASTOLATKIEM. CELE, ZADANIA, POSTAWY MŁODYCH

1. Niepokoje nastolatka XXI wieku i sposoby ich przezwyciężenia.
2. Szkoła moich marzeń. Przedstaw własny pomysł kształcenia młodzieży.
3. Obraz ludzi młodych w literaturze – idealisci, marzyciele i realisci. Która postawa jest Ci bliższa?
4. Wyjaśnij, jak dziś rozumiesz słowa A. Asnyka, pochodzące z jego wiersza *Do młodych*. Swoje rozważania poprzyj różnorodnymi przykładami.

*Ale nie depreczcie przeszłości ołtarzy,
Choć macie sami doskonalsze wzniesić;
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy
I miłość ludzka stoi tam na straży,
I wy winniście im cześć!*

Wariant IV. BYĆ NASTOLATKIEM. CELE, ZADANIA, POSTAWY MŁODYCH

1. Dojrzewanie – czas przeklęty czy błogosławiony? Przedstaw swoje zdanie, powołując się na różnorodne przykłady.
2. Marzenia współczesnego nastolatka a otaczająca rzeczywistość.
3. Słowa pouczają, przykłady pociągają. Czy zgadzasz się z tym stwierdzeniem? W swojej odpowiedzi przywołaj przykłady literackie.
4. Jak sądzisz, czy nadal jest aktualna myśl A. Asnyka? Swoje rozważania poprzyj różnorodnymi przykładami.

*Chcesz być kimś w życiu – to się ucz,
Abyś nie zginął w tłumie.
Bo nauka to potęgi klucz,
Ten więcej wart, kto więcej umie*

Wariant I. WILEŃSZCZYŹNY DROGI KRAJ... LUDZIE, TRADYCJE, KULTURA NASZEGO REGIONU

1. Wybitni pisarze i poeci, związani z naszym regionem. Przedstaw sylwetkę wybranej osobowości.
 2. Człowiek z Twojego otoczenia, którego podziwiasz.
 3. Interesujące miejscowości Wileńszczyzny. Pamięć, ocalałe obiekty, malownicze krajobrazy.
 4. Polskie radio, prasa i telewizja na Wileńszczyźnie.
-

Wariant II. WILEŃSZCZYŹNY DROGI KRAJ... LUDZIE, TRADYCJE, KULTURA NASZEGO REGIONU

1. Piękno kraju wileńskiego, ukazane w utworach literackich.
 2. Sławni Polacy z Wileńszczyzny. O kim chciałbyś opowiedzieć?
 3. Czy Wileńszczyzna jest regionem turystycznie atrakcyjnym? Uzasadnij swoją odpowiedź.
 4. Szkolnictwo polskie na Litwie. Codziennosc, problemy i perspektywy.
-

Wariant III. WILEŃSZCZYŹNY DROGI KRAJ... LUDZIE, TRADYCJE, KULTURA NASZEGO REGIONU

1. Jakie legendy, Twoim zdaniem, najlepiej przybliżają historię Wilna i Wileńszczyzny?
 2. Polacy mieszkający na Litwie. Ich codzienność i zasługi.
 3. Przedstaw swoim przyjaciołom z Polski miejscowość na Wileńszczyźnie, którą warto poznać.
 4. *Cudze chwalicie, swego nie znacie.* Twój stosunek do bezkrytycznego przejmowania zwyczajów i tradycji obcych.
-

Wariant IV. WILEŃSZCZYŹNY DROGI KRAJ... LUDZIE, TRADYCJE, KULTURA NASZEGO REGIONU

1. O czym i o kim mogą opowiedzieć ulice i zabytki Starówki Wileńskiej?
2. Kogo byś nominował do tytułu Polaka Roku 2008 na Wileńszczyźnie? Uzasadnij, dlaczego.
3. Co powinien zwiedzić i obejrzeć obcokrajowiec na Wileńszczyźnie?
4. Wileńszczyzna jako region wielu kultur i języków.